

גיליון הורים פרשת פי תשא

בפרשה מספר נושאים מרכזיים . מחצית השקל , הכיור , שמן המשחה , קטורת הסמים , מינוי עושי מלאכת המשכן , השבת , לוחות הברית , חטא העגל , תחינות משה בפני הקב"ה , לוחות שניים וירידת משה מההר

סיפור א' לשולחן שבת

"ונתנו איש כפר נפשו... מחצית השקל תרומה לה" "

בעל הטורים מפרש כי בגימטריה שקל=נפש וזה שנאמר: "צדקה תציל ממות" .
הגמרא במסכת שבת מספרת:
בתו של ר' עקיבא, הייתה צריכה למות ביום חופתה ע"י נחש ור' עקיבא ידע על כך. וביום שנכנסה לחופה, לאחר סעודת החתונה , סידרה היא את שערה והוציאה מראשה סיכה ותקעה אותה בסדק צר שבקיר כדי שלא תאבד לה והלכה לישון .
למחרת בבוקר , ר' עקיבא שהיה מלא בחששות ממותה הצפוי של בתו , הגיע לראות מה עלה בגורלה. והנה , בתו חיה. נכנס ר' עקיבא לחדרה ובתו הוציאה את הסיכה מהקיר וראתה נחש מסוכן שרבוץ בתוך הקיר והסיכה הייתה נעוצה בראשו .
ביקש ר' עקיבא מבתו לדעת בזכות מה ניצלה היא ממות ?
וענתה לו כי בא עני בשעת החתונה ואף אחד לא שמע לקריאתו מהרעש שהיה באולם השמחות. כשהיא בלבד הבחינה בו, עזבה הכל, יצאה אליו עם מנת האוכל שהכינו עבורה והייתה מונחת לפניו...
הנהן בראשו רבי עקיבא: אכן, "צדקה תציל ממות".

סיפור ב' לשולחן שבת

מדוע אומר משה רבנו להקב"ה: "מחני נא מספרך אשר כתבת", במה זה יפתור את הבעיה? האם בני ישראל לא יחטאו עוד?!...
"אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"
פסוק זה פירש המגיד מדובנא על ידי משל:
לשר גדול היה קרוב משפחה אשר היה גונב תמיד מאוצרות המלך.
בכל פעם שנתפס בגנבתו, השתדל בעבורו השר ולימד עליו זכות, עד שיצא הגנב ללא עונש. פעם אחת גנב האיש סכום גדול מאד מאוצר המלך.
לא ידע השר כיצד ללמד זכות על קרובו, שהרי הפעם סכום הגנבה כה גדול.
אדוני המלך - אמר השר - מבקש אני כי תעביר אותי ממשרתי הרמה. מדוע? התפלא המלך.
קרובי זה - אמר השר - סומך עלי כי בכל פעם אדבר טוב בעדו, משום כך אינו מפסיק לגנוב מאוצר המלך, אולם אם אעזוב אני את משרתי הרמה, לא יהיה מי שילמד עליו זכות, או אז יפסיק קרוב משפחתי זה ממעשיו הרעים.
כך הוא גם הנמשל:
משה רבנו אומר להקב"ה: "מחני נא מספרך אשר כתבת", וממילא לא יחטאו עוד בני ישראל, שכן לא יסמכו עוד על השתדלותי בעבורם.
(מעובד מאתר dvar-tora.com)

סיפור ג' לשולחן שבת

בין סממני הקטורת הייתה גם החלבנה שריחה היה רע אך ממנה למדו חז"ל שחייבים לחבר את פושעי ישראל יחד עם כל הציבור. כל יהודי הוא מבניו של הקב"ה ואין אנו מסוגלים לראות קדימה ואיננו יודעים מה יהיו תולדותיו בעתיד. לכל יהודי יש מקום בעולם וגם מי שנראה פגום, לעיתים הוא היחיד שיכול לעשות את העבודה המתאימה במקום מסויים.

לפני שנים רבות, בעיירה קטנה אי שם ברחבי הודו הרחוקה, חי שואב מים זקן. מידי יום הוא נשא על כתפיו השחוחות את מוט העץ המגושם והכבד. משני צידיו, נתלו שני כדים גדולים. הכד הימני, היה שלם ותקין, מעולם הוא לא דלף. לעומתו, הכד השני, היה סדוק לכל אורכו. תמיד, כשנשא האיש את הכדים מן הבאר עד לפתח בית האדון - נשפכה חצי מתכולת כד החרס הסדוק החוצה, והלכה לאיבוד. כך, במשך שנתיים תמימות, שואב המים עשה את תפקידו בנאמנות. בכל פעם הוא הגיע אל היעד עם כד וחצי מים. הכד השלם, היה גאה מאוד בעצמו. מנגד, הכד הסדוק היה עצוב ומדוכא. לא פעם עמיתו פגע בו, עת כשהזכיר את עליונותו כלפיו. ביום מן הימים, תשש כוח הסבל של הכד הסדוק. יותר הוא לא יכול היה לספוג את עלבונו, ולהבליג. מיד לאחר שאיבת המים, הוא פנה אל השואב ואמר לו בקול נוגה: "אני מוכרח להביע את התנצלותי בפניך". "למה, קרה משהו?" שאל אותו האיש בדאגה. "אני מתבייש על שאינני מסוגל להחזיק את כמות המים שאתה ממלא בתוכי, כמנהגך מידי יום. הסדק שבי, גורם לדליפה מיותרת. בעטיי, מאמציד הלא פשוטים לספק מים לבית אדונך גובלים בחסר, בגלל המום שקיים בי. לו הייתי שלם, כמו עמיתי, היית מביא לאדונך כמות גדולה יותר. ככה היית משתכר למחייתך, מעט יותר", כך שפך הכד הנחיתי את רגשותיו הטעונים. כאבו, נגע ללב מוכר המים הוא אמר לו ברכות ובחמלה: "כאשר נגיע בקרוב, לאחוזת האדון, התבונן בבקשה בפרחים המרהיבים שמקשטים את פתח הכניסה אליה". והנה, ברגע שדרכו רגלי האיש על שביל הכניסה לחווילה המפוארת - היה ניתן להבחין בערוגות פרחים יפים. עם זאת, המראה המלבב והמשובב לא הצליח לרומם את מצב רוחו של הכד המדוכדך. כשעלה שואב המים במדרגות בדרכו אל דלת הכניסה, שוב חזרה על עצמה המציאות הקודרת כמו מימים ימימה. הכד הסדוק נוכח כי מחצית מכמות המים שהייתה בו, הלכה לאבדון. אז, ברגעים לא פשוטים אלו, עודד אותו שואב המים במילים הבאות. "האם שמת לב", הוא שאל, "שכל הפרחים המקסימים האלו שראית, צומחים רק בקצהו האחד של השביל? זהו בעצם, הצד שלך. הרי אדם המתעסק כמוני במלאכה מורכבת כזאת של שאיבת מים יחזיק ברשותו כד בלתי תקין! אם ככה, מדוע החזקתי אותך? התשובה לכך היא פשוטה. תמיד ידעתי, כי הסדק קיים בך. לשם כך חיפשתי לנצל את העניין בשביל מטרה נעלה. באותו צד שתלתי זרעים של פרחי נוי, וככה ניצלתי את אותם מים שדלפו ממך בעבור השקיייתם. עם הזמן, הם יצאו מן הקרקע ולבלבו בחן, תודות לך. שנתיים ימים אני קוטף מהם כדי להניח אותם בתוך האגרול שניצב על שולחן האדון. באי הטרקלין עומדים נפעמים מול הפרחים הנאים, ומהללים אותם בכל פה. אלמלא היית סדוק, כמו שהינך עתה, לא היו פרחים אלו מקשטים את בית האדון, כמו גם, את פתח ביתו". כד החרס הקשיב לדבריו בשקיקה. האיש המשיך לשרטט את הקו המעשי, מוסר ההשכל, ברוב תבונה: "לכל אחד", אמר, "יש סדק שגורם לו תסכול ואכזבה. אף אחד, איננו מושלם. כל מה שנדרש מאיתנו זה לתעל את אותו חיסרון, לנצל את הפגם, ולעשות בו משהו מועיל. לעיתים רבות, מתוך החולשה, נגלה את החוזק."

מתכוננים לפרשה תשובות לשאלות:

מחצית השקל (ל, יא"טז)

1. הקב"ה מצווה למנות את עם ישראל אך לא לספור את האנשים אלא לתת איש כופר נפשו שהמנין שולט בו עין הרע. מה צריכים בני ישראל להביא? (ל"ג) מחצית השקל
2. מחצית השקל היא תרומה מיוחדת שמראה לכל עם ישראל שהם שווים בפני ה' ולא משנה בין עשיר לבין עני. השלימו: "העשיר _____ והדל _____ השקל (ל"טז) לא ירבה, לא ימעט"
3. המנין הראשון של עם ישראל נעשה לאחר יום הכיפורים הראשון במדבר ותרומת מחצית השקל נלקחה לעבודת המשכן וממנה נעשו הארזים. המנין השני נעשה בחודש אייר שבעה חודשים אחרי כן. (ל"טז)

הכיור (ל, יזכ"א)

1. הקב"ה מצווה את משה לבנות כלי נוסף לעבודת הכהנים. מהו הכלי ומה צריכים הכהנים לעשות לפני העבודה? (ל"ח) כיור נחושת, לרחיצת ידים ורגלים
2. מתי מצוים הכהנים לרחוץ ידים ורגלים? (ל"ב) בבואם אל אהל מועד או בעבודת הקרבת הקורבנות

שמן המשחה (ל, כב"ג)

1. התורה מפרטת את הכנת שמן המשחה לכלי המשכן והכהנים. רשמו את הדברים שהרכיבו את שמן המשחה: (לכ"ב) מר דרוו, קנמן בשם, קנה בושם, קידה, שמן זית

קטורת הסמים (ל, לד"ח)

1. על מזבח הזהב בתוך המזבח נשרפה הקטורת לריח ניחוח. אלו חומרים היו בקטורת? השלימו: _____ ( ) _____ (שרף הנוטף מעצי הקטף. קרוי "צרי") _____ (שורש בושם הקרוי גם ציפורן) _____ (בשם שריחו רע וממנו לומדים לקבל את פושעי ישראל ולקרובם לתורה כמו שהחלבנה שריחה רע מתערבב עם הקטורת שריחה נעים יחד עם כולם) _____ (מור קציעה, שיבולת נרד, כרכום, הקושט, קילופה, קינמון) _____ זכה (ל,לד) נטף, שחלת, חלבנה, סמים, לבונה
2. את הקטורת היה צריך לשחוק(לטחון) היטב. ואסור היה לעשותה חוץ מעבודת בית המקדש. מה עונשו של מי שיעשה קטורת שלא לעבודת המקדש? (ל,לח) ונכרת מעמיו

מינוי עושי המלאכה (לא, איא)

1. מי מונה על ביצוע בניית המשכן וכל כליז? (א,ב) בצלאל בן אורי למטה יהודה
2. הקב"ה ממלא את בצלאל ברוח אלקים כדי שיוכל לבנות את המשכן. אילו מעלות נוספות היו בבצלאל? השלימו: _____ (מה שאדם שומע ולומד מאחרים) _____ (מבין דבר מלבד מתוך דברים שלמד) _____ (ברוח הקודש) _____ (אריגת היריעות והבגדים) _____ (אומנות סיתות) _____ (נגרות) (לא,ד-ה) חכמה, תבונה, דעת, לחשוב מחשבות, חרושת אבן, חרושת עץ
3. מי עבד יחד עם בצלאל בן אורי? (א,ו) אהליאב בן אחיסמך ואיתם עוד חכמי לב

השבת (לא, יביז)

לפני תחילת בניית המשכן, הקב"ה מצווה על שמירת השבת שאין בנית המשכן תדחה את השבת

לוחות הברית (לא, יח)

לאחר ארבעים יום וארבעים לילה הקב"ה נתן את לוחות הברית שהיו כתובים באצבע אלקים למשה רבינו

חטא העגל (לב, איז)

1. מדוע הערב רב שעלו עם בני ישראל ממצרים פונים אל אהרון ומבקשים "קום עשה לנו אלהים"? (א,ב) לא יודעים מה קרה למשה ולא רוצים להיות ללא מנהיג
2. כי כשעלה משה להר אמר להם, לסוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות, כסבורים הם שאותו יום שעלה מן המנין הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בז' בסיון עלה, נמצא יום ארבעים בשבעה עשר בתמוז, בי"ז בא השטן וערבב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערבוביא, לומר ודאי מת משה לכך בא ערבוביא לעולם, אמר להם מת משה שכבר באו (פ) שש שעות ולא בא וכו', כדאיתא במסכת שבת (פ"ט), ואי אפשר לומר שלא טעו אלא ביום המעונן, בין קודם חצות בין לאחר חצות, שהרי לא ירד משה עד יום המחרת, שנאמר וישכימו ממחרת ויעלו עולות: כי זה משה האיש. כמין דמות משה הראה להם השטן, שנושאים אותו באויר ריקע השמים: (לב,א)
3. אהרון רואה שהערב רב גוררים את עם ישראל לחטא ואף הורגים את חור בין מרים. מה אומר להם אהרון לעשות? (לב,ב) להביא אליו את נזמי הזהב מאוזני הנשים
4. מדוע לדעתכם אהרון מבקש את הנזמים דווקא מאוזני הנשים? (לב,ב) אהרון ידע שהנשים צדקניות ולא יהיו מוכנות להשתתף בעבירה וגם חסות על תכשיטיהן וכך יוכל לדחות את הבעיה לימחרת ואז משה יגיע
5. הנשים מסרבות לתת את הנזמים אך הגברים השינו זרב מעצמם. אהרון לוקח את כל הזהב ומתוך אותו. מיכה הרשע שניצל ע"י משה במצרים בהיותו תינוק וזק טס שעליו כתב משה רבינו "עלה שור" (כדי למצוא את יוסף שארונו נטמן בנילוס). מה יוצא מהזהב? (לב,ד) עגל הזהב
6. אהרון רואה שבעגל הזהב יש רוח חיים ("שור אוכל עשב") והצליח מעשה השטן ומנסה לדחות את ה"חגיגות" למחרת מתוך תקווה שמשה כבר יגיע. מה עושים הערב רב והנגררים מעם ישראל? (לב,ה) משמכמים מוקדם, מעלים עולות ושלמים ...

תחינות משה בפני הקב"ה (לבז - לג, כג)

1. הקב"ה מבקש ממשה לרדת מהר סיני "כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים" (אלו הערב רב) ומספר למשה על עגל הזהב. מה הקב"ה מציע למשה? (לב,ט) (י) לכלות את עם ישראל חו"ח ולהקים עם חדש ממשה רבינו
2. משה רבינו, סניגורם של ישראל, פונה אל הקב"ה בתפילת מיוחדת "ויחל משה". מהן הסיבות שמשה "משכנע" את הקב"ה לא לפגוע בעם ישראל? (לב,יב-יג) (א) המצרים יאמרו שהקב"ה הוציא אותם ממצרים ולא הצליח להביאם לארץ ישראל ולכן הרגם בדרך. (ב)השבועה לאבות
3. הקב"ה נעתר לתפילת משה. משה יורד מן ההר עם לוחות הברית הכתובים משני עבריהם "מכתב אלוקים.... חרות על הלוחות". יהושע משרת משה מלווה את משה ויחד הם שומעים קולות. יהושע חושש שפרצה מלחמה במחנה וחושב ששומע קול מלחמה. מה עונה לו משה? השלימו: "... אין קול _____ (קול הגיברים הקוראים לניצחון) ואין קול _____ (קולות שצועקים על הפסד במלחמה). (אלא) קול _____ (קולות חירופין וגידופין) אנכי שומע" (לביח) ענות גבורה, ענות חלושה, ענות
4. משה מתקרב למחנה ורואה את עגל הזהב ואת המחולות שעושים עהרב רב ומעט מבני ישראל. מה עושה משה רבינו? משליך את הלוחות תחת ההר שורף את העגל טוחן את העגל זורה על פני המים ומשקה את עם ישראל
5. אהרון מספר למשה איך קרה החטא הגדול ומשה קורא לנאמנים לקב"ה להרוג את כל האנשים שלקחו חלק בחטא העגל. מי התייצב למשימה וכמה אנשים הם הרגו? (לב,כח) שבת לוי, שלושת אלפים

6. משה חוזר להתחנן בפני ה' לא לפגוע בעם ישראל וקובע תנאי עם הקב"ה: השלימו: " ועתה אם תשא חטאתם (כלומר , אם תמחל להם - הכל בסדר) אשר כתבת" (ל,לב) ואם אין מחני נא מספרך אשר
7. בעקבות חטא העגל וכעסו של הקב"ה , משה לוקח את אוהלו אל מחוץ למחנה ישראל. ושם היה בית ועד למבקשי תורה . לכן נקרא שם האוהל (ל,ז) אוהל מועד
8. כשמשה היה מדבר עם הקב"ה, היה יורד עמוד הענן על האוהל. מה היו עושים בני ישראל? (לג,י) קמו והשתחו
9. השלימו: " ומשרתו _____ האוהל" (לג,יא) יהושע בן נון נער, לא ימיש מתוך האוהל
10. משה רבינו מבקש לראות את כבוד ה' . מה אומר הקב"ה למשה? השלימו: "לא תוכל לראות את פני _____ וחי " (לג,כ) כי לא ראני האדם וחי

לוחות שניים וירידת משה מן ההר (לד, א-לה)

1. הקב"ה מצווה את משה לפסל שני לוחות אבנים כראשונים ולעלות חזרה אל הר סיני . במעמד הנשגב משה רבינו קורא אל ה' שלוש עשרה מידות בהם הקב"ה מנהיג את עולמו (אל רחום וחנון.....) . הקב"ה כורת ברית מחדש לעשות נפלאות לעם ישראל ומצווה לא לכרות ברית עם יושבי ארץ ישראל . מדוע? (לד,טו-טז) ילכו אחרי אלוהים אחרים והתחתנו עם יושבי הארץ הגוים
  2. התורה מספרת על שלוש הרגלים: פסח , שבועות וסוכות . כיצד מכונה כל אחד מהחגים ? (לד,יח-כב) חג המצות , חג השבועות , חג האסיף
  3. התורה מצווה על מצוות עליה לרגל לבית מקדש שלוש פעמים בשנה בשלושת הרגלים . מה מבטיח הקב"ה? (לד,כד) לא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות
  4. לאחר חטא העגל שהתרחש ביז' בתמוז משה רבינו עולה שוב ברא"ח אלול ויורד ביום הכיפורים עם הלוחות השניים . כמה זמן היה משה רבינו בהר הפעם השנייה? (לד,כח) ארבעים יום וארבעים לילה
  5. מה קורה לפניו של משה רבינו בדרתו מהר סיני עם לוחות הברית? (לד,כט) קרן עור פניו
- כיצד משה רבינו לימד את התורה לכל בני ישראל? מובא בגמרא (מסכת עירובין נד עמוד ב) ת"ר כיצד סדר משנה משה למד מפי הגבורה נכנס אהרן ושנה לו משה פירקו נסתלק אהרן וישב לשמאל משה נכנסו בניו ושנה להן משה פירקו נסתלקו בניו אלעזר ישב לימין משה ואיתמר לשמאל אהרן רבי יהודה אומר לעולם אהרן לימין משה חוזר נכנסו זקנים ושנה להן משה פירקו נסתלקו זקנים נכנסו כל העם ושנה להן משה פירקו נמצאו ביד אהרן ארבעה ביד בניו שלשה וביד הזקנים שנים וביד כל העם אחד נסתלק משה ושנה להן אהרן פירקו נסתלק אהרן שנו להן בניו פירקו נסתלקו בניו שנו להן זקנים פירקו נמצא ביד הכל ארבעה
6. עם ישראל מפחד להתקרב אל משה רבינו בגלל קירון הפנים . מה משה רבינו שם על פניו? (לד,לג) מסוה